

Motion till riksdagen

1987/88:Bo28

av Agne Hansson m. fl. (c)

med anledning av prop. 1987/88:37 om ett nytt
plan- och bostadsverk

Inledning

Centerpartiet har i motioner till riksmöten bl. a. krävt att på det centrala planet en sammanläggning av bostadsstyrelsen och statens planverk skall genomföras. (Se t. ex. mot. 198). Riksdagen beslutade sedermera vid sin behandling av bostadspolitiken under våren 1987 att verken skulle läggas samman till en myndighet, plan- och bostadsverket. Med anledning av detta beslut tillkallades en organisationskommitté med uppdrag att lämna förslag om den huvudsakliga inriktningen och verksamheten vid den nya myndigheten. Kommittén har sedermera presenterat sitt förslag för den nya myndighetens verksamhetsinriktning och organisation (SOU 1987:48). Kommittén redovisar även bedömningar av personalbehovet och ansåg även att det nya verket skulle vara lokaliserat till Stockholm.

I reservation till utredningens majoritetsförslag föreslog centerpartiets representant att verket skulle lokaliseras utanför Stockholmsregionen, antalet anställda reduceras kraftigt och de föreslagna plan- och stadsmiljöavdelningarna slås samman.

I proposition 1987/88:37 redovisar regeringen sin syn på den nya myndighetens verksamhetsinriktning, organisation och personalbehov. I propositionen tas dock inte lokaliseringsfrågan upp. I propositionen redovisas även regeringens syn på vilka allmänna utgångspunkter som skall gälla för bostadspolitiken.

Allmänna utgångspunkter

Den grundläggande målsättningen för bostadspolitiken måste enligt centerterns mening vara att skapa förutsättningar för att alla skall kunna få en bostad till rimliga kostnader i en god miljö.

Utformningen av boendemiljön vad gäller såväl bostadslägenheten som bostadsområden i dess helhet måste ta sikte på att skapa bra och fungerande bostäder. Bostadens utformning och dess yttre miljö är av den största betydelse för den enskildes sociala situation och levnadsvillkor. Det krävs enligt vår mening en helhetssyn på bebyggelsefrågorna. Det måste vara en strävan att i bebyggelseområden samla arbetsplatser, service, bostadsbebyggelse och fritids- och naturområden. Lösningarna måste därvid varieras i olika stadsdelar, områden och delar av landet beroende på förutsättningarna i de enskilda fallen. Detta förutsätter i sin tur möjligheter till flexibilitet och anpass-

barhet i de regler och normer som gäller för såväl bostadens som bostadsområdets utformning vid både nyproduktion och nybyggnad. Inrättandet av ett plan- och bostadsverk bör enligt vår mening ge förutsättningar för att få denna helhetssyn på bebyggelsefrågorna.

Den avgörande förutsättningen för att kunna ge människorna tillgång till bra bostad till en överkomlig kostnad är att bostadspolitiken präglas av enkelhet och långsiktighet i de åtgärder som vidtas. Bostadspolitiken i dess helhet, bebyggelseplanering, finansiering av ny- och ombyggnad, reglerna för bostadsstöd, byggnormer etc. måste ha en grundläggande inriktning som ger möjligheter till varierande bostadsbestånd i syfte att kunna tillgodose vars och ens önskemål om hur man vill bo till en rimlig kostnad i landets alla delar.

Samhällsplaneringen skall således enligt vår mening ge förutsättningarna för en decentraliserad bebyggelsestruktur och utgå från en ekologisk grundsyn. Det är vidare väsentligt med ett decentraliserat planeringsansvar. Det skapar bättre förutsättningar för flexibilitet och anpassbarhet till skilda lokala förhållanden.

Tidigare riksdagsbehandling

I samband med riksdagens behandling av plan- och bygglagen konstaterade också bostadsutskottet att den översiktliga planeringen inte bör vara mer omfattande och detaljerad än vad den aktuella planeringssituationen kräver. Vid riksdagsbehandlingen genomfördes förändringar i regeringens förslag som bl. a. klart fastslog att översiktsplanerna inte fick vara bindande för den mera detaljbetonade planeringen.

Bostadsutskottet fastslog bl. a. att översiktsplanens karaktär av beslutsunderlag understryks av de förändringar riksdagen vidtagit i regeringens förslag.

Föredragandens uttalanden i proposition 1987/88:37 beträffande synen på planering och översiktsplanens roll förefaller dock vara en återgång till den mer centralistiska syn som präglade regeringens förslag till plan- och bygglag. Enligt gällande lagstiftning har inte översiktsplanerna någon bindande verkan, och vi förutsätter att de intentioner som uttrycks i riksdagens beslut om en mer flexibel, anpassbar och decentraliserad samhällsplanering ger de övergripande riktlinjerna för den nya myndigheten på bostadsområdet, plan- och bostadsverket. Det bör även i detta sammanhang erinras om att riksdagen vid sin behandling konstaterade att den nya lagstiftningen inte ger möjlighet till någon styrning genom föreskrifter utfärdade av statliga myndigheter (BoU 1986/87:1).

Det nya verkets verksamhetsområde

Plan- och bostadsverket skall enligt propositionen vara central myndighet för frågor om bostadsmarknad, fysisk planering, stadsmiljö och byggande. En "resursram om högst 208 årsarbetskrafter för verkets huvudenheter" bör enligt propositionen gälla för verket vid dess inrättande.

Enligt vår mening bör den nya bostadsmyndigheten innebära möjligheter

till effektivisering och ett minskat dubbelarbete. En viktig del i arbetet för ett mer decentraliserat samhälle är vidare att beslut och befogenheter läggs så nära dem de berör som möjligt. I den nya plan- och bygglagstiftningen har, som ovan nämnts, genom bl. a. centerpartiets medverkan betonats vikten av att central styrning och centrala riktlinjer får vika till förmån för det lokala ansvaret. Detta bör enligt vår mening kunna innebära att organisationen på den centrala nivån ytterligare dras ned. Det bör även övervägas om några av verkets huvudenheter kan sammanläggas. Vi vill i detta sammanhang särskilt peka på möjligheterna till förenklingar i regelsystem för såväl bygghus som bostadsfinansiering. Det är nödvändigt med enklare och mer lätthanterliga villkor vid prövningen av det statliga stödet till byggande – förenklad bygglovgivning genom bl. a. mindre specificerade krav på husens utformning och större frihet att genom olika lösningar tillgodose berättigade krav på bostadens funktioner, komfort och kvalitet. Centerpartiet anser att kreativitet och frihet under ansvar skall präglade den framtida bygghuset.

Sammantaget innebär detta att personalbehovet vid verket kan bli lägre än vad regeringen förutsätter och plan- och stadsmiljöenheterna slås samman. Detta bör ges regeringen till känna.

Plan- och bostadsverkets lokalisering

Kommittén förordar att det nya verket lokaliseras till Stockholm. I propositionen behandlas inte lokaliseringsfrågan.

Enligt de riktlinjer för regionalpolitiken som riksdagen lade fast 1982 vid sin behandling av den dåvarande regeringens proposition – Program för regional utveckling och resurshushållning – skall arbetet med decentraliseringsfrågorna även omfatta en prövning av lokaliseringsorterna för nya eller omorganiserade statliga myndigheter. Riksdagen instämde därvid i en socialdemokratisk partimotion (mot. 1981/82:2352). Riksdagens beslut innebar att följande prioriteringsordning för den fortsatta omlokaliseringen och decentraliseringen av statlig verksamhet lades fast: 1. Skogslänen. 2. Sydöstra Sverige och Sjuhäradsbygden. Riksdagen har senare i samband med det regionalpolitiska beslutet våren 1985 konstaterat att denna ordning skall gälla även fortsättningsvis.

I budgetpropositionen 1987 framhöll vidare industriministern bl. a. att "det är viktigt att möjligheterna att välja annan lokaliseringsort än Stockholm vid inrättandet av nya myndigheter prövas. Om inte särskilda skäl talar emot bör sådana förläggas till annan del av landet".

I proposition 1987/88:37 anges att plan- och bostadsverket är en ny myndighet. Med anledning härav och mot ovan angivna skäl hade ett förslag om lokalisering utanför Stockholmsregionen varit logiskt, i synnerhet som regeringen hittills ännu inte fullföljt denna tanke.

Oftast då lokalisering av en ny myndighet varit aktuell sedan det regionalpolitiska beslutet fattades 1982 har myndigheten lokaliserats till centrala Stockholm. Nya myndigheter som lokaliserats till Stockholmsområdets centrala delar under de senaste åren är t. ex. energiverket, den centrala myndigheten för AMU-organisationen, överstyrelsen för civil beredskap och Kemikalieinspektionen.

Centerpartiet har vid upprepade tillfällen slagit fast att en viktig del i en decentralistisk regionalpolitik är såväl utlokalisering av nya myndigheter som decentralisering av funktioner till läns- och kommunnivå. Vi anser därför att riksdagen vid sin behandling av proposition 1987/88:37 om nytt plan- och bostadsverk i enlighet med gällande riksdagsbeslut som sin mening uttalar att verket skall lokaliseras utanför Stockholmsregionen.

Mot. 1987/88
Bo28

Hemställan

Med anledning av vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om bostadspolitikens inriktning och allmänna utgångspunkter för plan- och bostadsverkets verksamhet,
2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om verkets huvudsakliga inriktning, organisation och personalbehov,
3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att plan- och bostadsverket i enlighet med gällande riktlinjer för regionalpolitiken bör lokaliseras utanför Stockholmsregionen.

Stockholm den 24 november 1987

Agne Hansson (c)

Birgitta Hambraeus (c)

Rune Thorén (c)

Ivar Franzén (c)

Eva Rydén (c)

